

НАУЧНА ТРИБИНА

април - јун 2005

ПРОГРАМ

четвртак,
7. април 2005.

Др Недељко Радосављевић
**ТИМОЧКА ЕПИСКОПИЈА ПО ПОПISУ ИЗ
1863. ГОДИНЕ**

Тимочка епископија Српске митрополије настала је 1834, након што је у претходној, 1833. години, Кнежевини Србији припојено подручје шест нахија. Највећи део Тимочке епископије пре њеног оснивања био је у саставу Видинске митрополије, а мањи део у саставу друге две епархије, Нишке и Београдске. Када је 1836, *Анексом конкордата* склопљеног 1831. године ново стање потврдио и васељенски патријарх, извршен је њен попис.

Попис Тимочке епископије даје низ драгоцених података о броју свештеника и парохија на њеном простору, броју монаха и живих манастира, мрежи протопрезвитерата, као и о променама црквене административне структуре у том периоду. На основу података које Попис садржи, могуће је утврдити и старосну структуру свештенства, њихово територијално и етничко порекло, као и тачно време управе архијереја у Видинској митрополији и суседним епархијама пре формирања Тимочке епископије.

четвртак,
21. април 2005.

Др Ђуро Тошић
**О ПОСЛОВНИМ ЉУДИМА ИЗ БОСНЕ У
СРЕДЊОВЈЕКОВНОМ КОТОРУ**

Топономастички материјал о присуству Босанаца у средњовековном Котору.

Рани доласци влаха Риђана у Котор и њихово укључивање у привредни живот града, с посебним освртом на богату активност Радојка Обрадовића.

Повремено и трајно присуство Требињаца у граду и учешће Радашина Радошевића у извозу соли, вина, уља и тканина и увозу коситра, олова, бакра и црвца.

Укључивање пословних људи и из других мјеста Требињске области (Врм покрај тврђаве Клобука, Леденице и Рудине) и Хумске земље (Гацко и Дабар) у свакодневни живот Котора.

Обрађени су мјесто и улога представника и заступника појединих чланова племена Косача у привредном развоју града.

Рад је рађен на основу нове и досад непознате грађе из Историјског архива у Котору.

четвртак,
5. мај 2005.

Др Александар Растовић
**СРБИЈА НА БАЛКАНСКОЈ ИЗЛОЖБИ У
ЛОНДОНУ 1907. ГОДИНЕ**

Балканска изложба у Лондону 1907. године представљала је до тада највећу презентацију српских производа и достигнућа из области индустрије, пољопривреде, науке, културе, уметности како по количини и разноврсности, тако и по броју посетилаца. Велики број артикала који су том приликом изложени је награђен. Показало се да по свом квалитету многе српске марке и роба (штофови, производи од дрвета, суве шљиве, пекмез) представљају озбиљну конкуренцију европским произвођачима и њиховим артиклима. Ова изложба је за Србију била посебно важна јер је означила њен први излазак у свет након изолације у коју је запала убиством брачног пара Обреновић.

четвртак,
19. мај 2005.

Др Ружа Ђук
**ПОРОДИЦА ГЛАВИЋ У ПОЗНОМ
СРЕДЊЕМ ВЕКУ**

Породица Главић припада кругу дубровачких грађанских породица које воде порекло из српских земаља. У овом раду приказана је целокупна делатност чланова породице Главић у Дубровнику, Србији и Венецији, затим њихово имовно стање и породични живот у раздобљу од око једног века (друга половина 14. и прва половина 15. века). Највише пажње посвећено је Николи Твртка Главићу који се неколико деценија успешно бавио посредничком трговином између српских земаља и Медитерана, посебно Венеције. Рад је писан на основу литературе и дубровачке архивске грађе.

четвртак,
2. јун 2005.

Др Ана Столић, Ненад Миленовић
**ПОРИЦАЊЕ И ОДБРАНА ИСТОРИЈЕ.
Постструктурализам и постмодернизам и историја**

Током последње две деценије 20. века идеје постструктурализма и постмодернизма изазвале су велику контроверзу у оквиру историјске струке. Интелектуална клима времена постмодерне “прозвала” је основне поставке тзв. традиционалне, академске историографије, посебно друштвене историје засноване на модернистичкој теорији. Следбеници идеја Жака Дериде, Мишела Фукоа и Жака Лакана у историографији релативизовали су појмове узрочности, објективности, научности и у екстремном виду искључили су могућност сазнавања прошлости. Идеја да су историчари на послу креирања историјског мишљења а не откривања историје или њене интерпретације, изазвала је велики спор међу историчарима и покренула старонovo питање односа теоријског промишљања историје и “заната” историчара. После искључујућег критицизма и жестоких полемика на почетку деведесетих година, уследила је конструктивна расправа, отворена су подручја за нове теме и истраживања, а само мали број представника струке и даље пориче корисност теорије у процесу стицања знања о прошлости.

**четвртак,
16. јун 2005.**

Др Биљана Марковић
**ЗАЈАМ И ЗАЛОГА У ЈУСТИНИЈАНОВОМ
ЗАКОНУ КАО ДЕЛУ КОДЕКСА
ЦАРА СТЕФАНА ДУШАНА**

Зајам је био чест правни посао у средњем веку на просторима са развијеном робноновчаном привредом. Један од ефикасних начина обезбеђења поверилаца да ће дужник вратити дуг је било давање вредних предмета у залогу. У Србији су подаци о zaloгама расути по различитим правним споменицима. Јустинијанов закон садржи два члана који се односе на залогу. Чланом 26. се одређује рок у коме је могуће повратити заложену ствар, а чл. 27 се регулише одговорност залогопримца за чување заложене ствари.

**четвртак,
30. јун 2005.**

Др Марица Маловић-Ђукић
КОТОРАНИН МИХАИЛО (МИХО) БУЋА

У раду је приказана, на основу которске и дубровачке архивске грађе и литературе, целовита биографија Михаила (Миха) Буће, познатог которског властелина и трговца (прва половина 14. века). Посебно ће бити обрађена његова друштвена и привредна делатност у Котору, затим у зетским приморским градовина (Бар, Улцињ), Дубровнику и Србији.

ИСТОРИЈСКИ ИНСТИТУТ

*Предавања се одржавају у
сали 2 на првом спрату САНУ
са почетком у 12:00*

НАУЧНА ТРИБИНА

април - јун 2005

Историјски институт, Београд
Кнез Михаилова 35 / III
тел: 011. 638 418, 011. 181 589
факс: 011. 185 504
e-mail: istorinst@sanu.ac.yu
<http://www.hi.sanu.ac.yu>

